

ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ - СОФИЯ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА
СДРУЖЕНИЕТО ПРЕЗ 2006 г.

» **ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ – СОФИЯ (ЦНЖ)** е неправителствена, нестопанска организация на хора с увреждания, регистрирана като сдружение за извършване на общественополезна дейност по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. ЦНЖ работи за промяна на държавната политика в сферата на уврежданията в България от 1995 година насам, като активно се застъпва за ценностите на независимия живот и прилагането на социалния модел на уврежданията.

» **ВИЗИЯТА** на ЦНЖ – София е за свят, в който хората с увреждания имат възможност за избор и могат да живеят независимо, качествено и достойно.

» **МИСИЯТА** ни е насочена към това, хората с увреждания да получат необходимата им подкрепа за постигане на независимо и пълноценно човешко съществуване.

» **„НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ“** от своя страна означава съвкупност от ценности, най-важните от които са:

- право на свободен избор;
- възможност за контрол на собствената житейска ситуация;
- равни възможности за достъп до всички обществени ресурси;
- участие в живота на общността от страна на хората с увреждания.

През 2006 г. Център за независим живот работи интензивно в посока изпълнение на политиките съгласувани през 2005 г., а именно: застъпничество в сферата на образованието, достъпността и услугите в общността, основани върху принципите на независимия живот и човешките права. Основните дейности бяха свързани с популяризиране на човешките права на хората с увреждания, национални и международни документи свързани с политиките за хората с увреждания, оповестяване на добри практики от България и други страни чрез обществени прояви, обучения и участие в събития, организирани от други неправителствени организации, държавни агенции и др.

I. ПРОЕКТИ 2005 – 2006

1. „Равнопоставени – по закон и в живота“

Една от най-успешните инициативи на ЦНЖ за застъпничество за човешките права на хората с увреждания бе проекта „Равнопоставени – по закон и в живота“. Проектът, финансиран по правната програма на Институт „Отворено общество“ и приключил през месец декември 2006 г. имаше за цел завеждането на стратегически дела за нарушение на човешки права. В рамките на проекта обстойно се проучиха над 30 конкретни случая, които бяха използвани в аргументацията пред съда и се разгледаха над 10 нормативни акта, по чието приложение получавахме сигнали за нарушени права на хората с увреждания. Пред ВАС се обжалваха подзаконови нормативни актове, които ограничават правата на хората с увреждания, гарантирани им със Закона за интеграция на хората с увреждания. Жалбите пред ВАС са относно: ограничаване на кръга от правоимащи по Закона за интеграция на хората с увреждания, чрез разпоредби на правилника за прилагането му, нерегламентираното възлагане на СИБ, СГБ и ССБ да изплащат целевите помощи на правоимащите за придружители на хора с физически и със зрителни увреждания.

За периода на проекта бяха направени 6 стратегически интервенции в най-проблемните области за хората с увреждания – достъпа до общообразователната система за деца с увреждания, достъпността на околната среда, законосъобразността на начина, по който се третират хората с увреждания при получаване на правоспособност за управление на МПС.

Казусите представят повтарящи се случаи на дискриминационни практики, неизпълнение на законови норми и противоречия между законови и подзаконови нормативни актове. При всички случаи се търси както премахване на дискриминационната практика, отмяна на незаконосъобразния акт или отмяна на незаконосъобразния подзаконов нормативен акт.

Стратегическите интервенции акцентират върху:

- Липсата на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания въпреки императивните норми на повече от един закона;

- Операционализирането на конкретни законови разпоредби от страна на изпълнителната власт по начин, който ограничава възможностите на хората с увреждания да ползват месечни добавки за социална интеграция, целеви помощи за приспособяване на лично МПС, за придружители и жестомимични преводачи;
- Липсата на условия за интегрирано обучение на деца с увреждания в общообразователната система, което е дискриминация по признак увреждане и неравно третиране на една социална група, което има дългосрочни последствия;

Делата и жалбите бяха заведени в периода декември 2005 г. – ноември 2006 г. и към момента са на различен етап на развитие, като част от делата – 2 са кончателно приключили (срещу Министерския съвет, за изменения в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, свързани с месечната добавка за социална интеграция и гражданско дело срещу Столична община и „Метрополитен“ ЕАД за архитектурна неостъпност на метрото за гражданите с проблеми в придвижването), а по останалите предстоят заседания в началото на 2007 година (гражданско дело срещу Министерството на образованието за липса на условия за интегрирано обучение на деца с увреждания в общообразователните училища, срещу Министерския съвет, за изменения в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, свързани с целевата помощ за придружители и жестомимични преводачи, срещу Министерството на образованието и науката и срещу Министерството на транспорта по Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2 и чл.8, ал.3 от Наредба № 31 от 26 юли 1999 г. за изискванията, условията и реда за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, срещу Министерския съвет срещу чл. 48, ал.1 и ал.2 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания).

Изготвени са два аналитични материала. Първият се отнася до ЗИХУ и Правилника за неговото приложение – „Европейската „интеграция“ на българите с увреждания“. Анализът показва, че интеграционното действие на този закон е изключително ограничено поради липсата на конкретни разпоредби и отговорности, система за контрол и санкции. Анализът на текстовете е съпроводен и с конкретни предложения за промени в Закона, както и за задълбочен дебат върху възможните решения. Вторият анализ третира практиките на социална оценка на хората с увреждания – „Интеграция чрез оценка на потребностите и индивидуален план: как работи социалната оценка в България?“ – която е предпоставка за получаване на месечна добавка за социална интеграция. Изводите са категорични, че социалната оценка се прави формално, че няма подготвени кадри за подобна работа, че ниският размер на месечната добавка не създава мотивация за сериозен подход към тази задача – ограничението до 8,25 лв. за транспорт не мотивира социалните работници да преценяват дали човек има нужда от повече или по-малко средства, за да му отсъдят, например 3 лв. за транспорт.

В края на проекта се проведе заключителна среща в хотел „Радисън“ под надслов: „Как 150% запазена работоспособност побъркаха държавата?“ и „Какво върши повече работа – застъпничество с аргументи или спорове в съда? А може би двете!“. Основните акценти в дискусиата бяха прилагането на новото

законодателството и старите политиките за хората с увреждания, извършваните социалните оценки, месечните добавки за социална интеграция, достъпната среда и интегрираното образование на децата с увреждания. На срещата присъстваха депутати от Комисията по труда и социалната политика на парламента, представители на Министерството на труда и социалната политика (МТСП) и редица неправителствени организации.

2. „Наблюдение върху съдилищата”

Проектът „Наблюдение върху съдилищата” е друго усилие на ЦНЖ за застъпничество за човешки права на хората с увреждания, което приключи през 2006 г.

Той бе подкрепен от Ийст-Уест Мениджмънт Институт (ИУМИ) по програма „Инициатива за укрепване на съдебната система” (ИУСС) за малки грантове на НПО, финансирана от Американската агенция за международно развитие (ААМР). Всички дейности по проекта се изпълниха за период от 10 месеца. В началото на проекта се направи проучване и подбор на съдилищата, в съдебен район София, където ще се извършва наблюдението. Бе решено да се наблюдават граждански и административни дела на хора с увреждания в Софийски районен съд, Софийски градски съд и Софийски окръжен съд. Впоследствие се включи за наблюдение на Върховния административен съд.

Друга дейност беше разработването и провеждането на обучение за сътрудници-наблюдатели. Инструментът за „Гражданско наблюдение над съдилищата” бе подготвен и адаптиран към спецификата на уврежданията и българското съдопроизводство. Изготвеният формуляр за наблюдение бе тестван на практика и се използва за модел при провеждане на обучението на наблюдателите. Обява за набиране на наблюдатели-сътрудници бе изготвена и разпространена, в резултат на което бяха избрани 7 студенти по специалност "Право", които преминаха през обучение. Обучението на наблюдателите бе проведено през месец февруари 2006 г. и програмата, покриваше следните теми: - техники на наблюдение в съдилищата, разясняване на въпросника, основни елементи на достъпността, както и задължения и отговорности на наблюдателите. Екипът по проекта съвместно с учителите - консултант по достъпност и правен консултант подготвиха материали за раздаване на наблюдателите, както и избрани примери за илюстриране на представяното. Особен интерес, изразен в импровизиран дебат, предизвика темата за достъпността на селищната среда, която бе напълно нова за участниците.

Следващата стъпка бе самото наблюдение на съдилищата, където основния акцент бе поставен върху процеса на съдебно отсъждане, а не върху съдържанието му или окончателното решение на съда. Информацията за анализа се събираше чрез два инструмента: анализ на документи по съдебни дела и самото наблюдение на съдебния процес, осъществено от обучени сътрудници на ЦНЖ. След идентифициране на делата се направи преглед на документацията, а при насрочване на съдебно заседание наблюдателите присъстваха в съдебната

зала, където отчитаха определени факти и състояния. Попълваните въпросници, състоящи се от три части дават обща информация за характера на наблюдаваното дело, за увреждането на човека, който е страна по него, както и обстояйни данни за хода на съдебния процес.

Идентифицираните дела бяха от гражданското право – проявена дискриминация по признак увреждане, непозволено увреждане, недостъпност на обществен транспорт, трудовоправни и наемни отношения, нарушение на вещни права. В сферата на административното право бяха наблюдавани дела за обжалване на административни актове – експертни решения на НЕЛК, както и заповед на министъра на правосъдието, обжалвана от страна на Нотариалната камара.

Последва обработка и анализ на събраните данни по 15 идентифицирани дела. Преобладават гражданските иски (13 на брой) над административните (само 2). Разпределението по пол е равномерно – 7 мъже¹ и 8 жени с увреждания. Разпределението по вид увреждане показва, че хората с физически увреждания са по-склонни да търсят правата си в съда – сред ищците с увреждания има само един с интелектуални проблеми и един с множествени увреждания – физическо и слухово. При почти всички наблюдавани дела човекът с увреждане като страна по делото е бил представляван от адвокат (в 14 от случаите).

Като редовна практика се очертава хората с увреждания да не участват лично при разглеждане на съдебни дела. Особено важна обективна пречка е достъпността на сградата - могат ли хора с различни увреждания (физически, сензорни и ментални) да достигнат до сградата, да влязат в нея, да се придвижат до необходимата им канцелария или зала и могат ли да ползват услугата лесно (имат ли удобен достъп до съответното гише или могат ли да се настанят удобно в съдебната зала).

В резултат от дейностите по проекта се подготвиха и публикуваха два печатни материала, които бяха представени на заключителната среща. Публикацията *"Гостоприемството на съдилищата или равен достъп до правосъдие за хората с увреждания в България"* представлява резюме с изводите от наблюдението. В нея се споменават целите на наблюдението, накратко се описва каква методика е използвана, представят се и се анализират резултатите от наблюдението, като се завършва със заключение и се формулират препоръки.

Допълнително бе договорено изготвянето и публикуването на още една публикация *"Наръчник за архитектурна достъпност на административните сгради"*. Наръчникът дава обзорна информация за националното законодателство в европейските страни за достъпна жилищна среда, както и за българското законодателство, свързано с достъпността. След което обстояйно са обяснени и илюстрирани със схеми отделните елементи, които трябва да отговарят на изискванията за достъпност на средата.

Заклучителната среща бе проведена на 05 септември 2006 г. в хотел Radisson SAS (един от малкото напълно достъпни хотели в гр. София). По време на срещата бяха представени изводите, заключенията и препоръките от финалния

¹ По едно от делата има 2-ма ищци – мъже с увреждания, които повдигат иск за имуществени и неимуществени вреди срещу Генералния щаб на Българската армия по повод ведомствено заведение за обществено хранене.

анализ по наблюдението пред представители на ВАС, Министерство на правосъдието, граждани с увреждания, юристи, работещи в сферата на човешките права и журналисти. Срещата бе открита от г-жа Вирджиния Левит, зам. директор на проекта "Инициатива за укрепване на съдебната система", която наблегна на факта, че е необходимо хората с увреждания да упражняват правата си и да работят за промени в съдебната система. Защото достъп до правосъдие означава не само архитектурно достъпна съдебна сграда, информационна система и обслужване, но и достъп до правна помощ и представителство в съда. Г-жа Левит завърши с фразата „правосъдие за всички значи и достъп за всички”.

Дискусията бе много интересна и се води по същество, като сътрудниците-наблюдатели имаха възможност да споделят своите наблюдения, а практикуващите юристи изразиха своето мнение относно необходимостта от промени в организацията на работа в съда. Особено ценен бе приносът на г-н Константин Пенчев, председател на ВАС, който сподели своя личен опит и защо се е случило така че сградата на ВАС е единствената архитектурно достъпна в гр.София.

3. „Училище за всички: Да работим заедно за подобряване качеството на включване на деца и млади хора с увреждания”

Тригодишният проект, финансиран от програма Сократ/Грюндвиг 2 на Европейската Комисия, започна през месец август 2005 г. в партньорство с организации на хора с увреждания от още четири страни: Италия (Associazione Integrazione), Франция (GHP Midi-Pyrenees), Кипър (Pancyprian Association of Parents of Deaf Children) и Турция (Disabled People’s Education and Solidarity Foundation) и завърши своята първа година през месец юли 2006 г. За съжаление поради малкото средства отпуснати по програма Сократ за България тази година проектът не бе подкрепен за втората година от своето изпълнение. Въпреки това идеята на проекта за създаване на пространство за споделяне на опит между хора изправени пред сходни проблеми и ситуации в живота се реализира. Бе изготвен проекто-въпросник за оценка на интеграцията на децата с увреждания в общообразователните училища като се отчетоха спецификите на всяка една от страните и по този начин се достигна до един общ въпросник. По време на осъществените три работни посещения във Франция, Италия и Кипър участниците в проекта, предимно родители на деца с увреждания и специалисти взеха активно участие и споделиха опит и идеи за това как техните деца се интегрират или не и какво е необходимо да бъде направено, както на национално така и на местно ниво, за постигане на ефективна и качествена интеграция.

Много положително влияние върху самочувствието и мотивацията на участниците оказаха работните срещи по проекта в страните партньори. Възможността да се запознаят и обменят опит с хора от други държави, които са изправени или са били изправени пред същите проблеми като техните особено затвърди у тях увереността и желанието за работа в посока към установяване модела на приобщаващото образование в България. Най-впечатляващи бяха усилията и работата на италианските колеги от координиращата организация, които

организирах в рамките на проекта международна конференция. Един от участниците сподели „Особено съм впечатлена от съвместната работа на организацията-домакин с други организации, местни и национални власти, които така добре разбират същността на приобщаващото образование – от децата в първите класове до пенсионерите.“ Разказването на истории от самите родители помогна на българските участници да осъзнаят, че навсякъде има проблеми и те не биха могли да бъдат решени, ако не се обединят усилията на повече хора за постигането на общата цел и е добре да се работи системно, а не на парче. Дори в страни с традиции в приобщаващото образование (каквато е Италия) въпреки, съществуващите закони са наблюдава тяхното неизпълнение. Разликата е, че в демократичните общества механизмите за контрол от страна на гражданското общество са по-развити и гражданите имат уменията и знанията, за това как най-ефективно да упражняват контрол.

Не на последно място беше отбелязано от всички делегации, че за постигане на приобщаващо образование е необходима непрекъсната работа с всички (родители на деца с и без увреждания, професионалисти, студенти и др.). Характерно бе участието на католическата църква (в Италия), добре развитата система за социални услуги (във Франция), активното участие на родителите (в Кипър). Не трябва да се подценява факта, че участниците бяха мотивирани да подобрят знанията си по английски и италиански език, за да могат по-ефективно да участват в работата и да се изразяват по-свободно и убедително.

4. Проект „Нищо за нас без нас“

До септември 2006 продължи изпълнението на проекта „Нищо за нас без нас“, който беше стартирал през май 2005 с финансовата подкрепа на Балканския тръст за демокрация.

Основната цел на проекта бе да се повиши капацитетът на активни организации на хора с увреждания от България, за да могат те да се включат ефективно в планирането и изпълнението на политики в сферата на уврежданията на местно ниво.

Дейностите по проекта бяха свързани с представянето, адаптирането и прилагането на “Дневен ред 22” (политически инструмент, който е предназначен за създаване на адекватни политически документи за действие в сферата на уврежданията) към условията на българската политическа действителност. Така трябваше да се подпомогне съвместната работа между местните власти и организациите на хора с увреждания при планирането и провеждането на местни политики, за да могат последните да участват в процесите на вземането на решения, които пряко засягат техния живот и гарантират техните права.

През 2006 активно участие в изпълнението на проекта взеха неправителствени организации от пет населени места в България: град Бяла Слатина - сдружение "Първи юни"; град Видин - сдружение "Достоен живот"; град Павликени - сдружение "Поддай ръка"; град Бургас - фондация "Достоен живот"; град Стара Загора - сдружение "Ти избираш".

В периода януари - септември 2006 бяха извършени следните дейности:

- бе проведено тридневното обучение "Писане на политически документи";
- бяха осъществени общо осем консултантски посещения от експерти на ЦНЖ в петте населени места;
- проведеха се две кръгли маси с представители на местните власти на тема „Местни политики в сферата на уврежданията“ (във Видин и Каспичан);
- издадоха се две печатни издания ("Тетрадка за одит по достъпност на средата" с тираж 1000 бр. и "Стандартни правила за равнопоставеност и равни шансове на хората с увреждания" - тираж 1000 бр.);
- изготви се аналитичен текст, представящ местни казуси от работата по проекта в три от населените места (Бургас, Видин и Бяла Слатина);
- бяха разработени пет политически документа, предлагащи конкретни промени в местните политики по уврежданията за всяко едно от населените места. Акцентите на политическите документи бяха в две сфери – приобщаващо образование (Стара Загора, Павликени и Бяла Слатина) и достъпност на средата (Видин и Бургас);
- проведе се заключителната конференция за представяне на резултатите от проекта в град София, в която взеха участие представители на организациите участници, местни власти от петте населени места и София и организации на хора с увреждания.

Проекта покри първоначално заложените си цели и бе добра основа за установяване на нови практики при създаване на работни взаимоотношения между организациите на хора с увреждания и представителите на местната власт. В петте населени места се създаде капацитет в организациите на хора с увреждания за осъществяване на мониторинг върху местните политики, които имат отношение към сферата на уврежданията. Разработените пет политически документа направиха реалистичен преглед на състоянието на достъпността и образованието на децата с увреждания в пет населени места и предложиха конкретни промени, които бяха взети под внимание от представители на местните власти:

- в Бургас и Видин се направиха конкретни постъпки за създаване на работни съвети по достъпност към местните структури на властта.
- в Павликени, след представянето на направената инвентаризация на местната политика по образованието на децата с увреждания и изработения документ с конкретни предложения за промяна в нея, на свое заседание през месец юли Обществения съвет по достъпност и интеграция на хората с увреждания прие тригодишен план за интегриране на децата с увреждания в масовите училища на територията на община Павликени /юни 2006 – юни 2008/.
- в Бяла Слатина, на базата на внесения от сдружение „Първи юни“ политически документ за разглеждане на сесия на Общинския съвет през месец ноември, бе приет „Общински план за изграждане на звено за приобщаващо образование“.

Тези резултати дадоха основание на ЦНЖ да популяризира добрите резултати от проекта, както и да използва придобитият опит на участниците в проекта като основа за стартиране на подобни процеси на взаимодействие между местните власти и организациите на хора с увреждания и в други населени места от страната.

II. ПРОЕКТИ: 2006 - 2007

1. ИНФОБУС "За равнопоставеност"

От месец юли 2006 г. стартира проекта Инфобус "За равнопоставеност". Той бе подкрепен от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество, София Франс Ауто и Трансформа. Проектът е поредният етап на кампанията „За равнопоставеност“, обявена на 3 декември 2005 г. – Международния ден на хората с увреждания – с представянето на дарен микробус „Пежо Боксер“, адаптиран за хора на инвалидни колички и оборудван като мобилно средство за промоция и разпространение на информация. Партньори в кампанията са ни „София Франс Ауто“, „Стейн Студио“ (звукозаписна и музикална компания) и „Трансформа“ (българска компания, специализирана в адаптиране на транспортни средства за хора на инвалидни колички).

Основната цел на проекта Инфобус "За равнопоставеност" е да насочи общественото внимание към правата на хората с увреждания в България, като се опита да създаде предпоставки за критично мислене на проблематиката сред широката общественост. В основата на неговото изпълнение е залегнала масирана информационна кампания за промяна на обществените нагласи, която залага на организирането на публични събития в различни населени места на България. Акцента на мероприятията е поставен върху проблемите на достъпността на средата, интегрираното образование и услугите в общността, които се разглеждат през призмата на зачитане и спазване човешките права на хората с увреждания.

За първите шест месеца на кампанията бяха организирани 6 информационни тура, който успяха да покрият 17 населени места от различни краища на страната. По време на посещенията бяха организирани 24 публични събития - 11 акции на открито и 7 кръгли маси с представители на местни власти, институции и граждански организации на хора с увреждания. По време на тяхното провеждане бяха разпространени над 3729 броя печатни материали на Център за независим живот - София, 1374 флаера и 140 сувенири, които бяха раздавани като награди за участници в организираните игри на открито сред представителите на местните общности. Във всички турове участие взеха експерти от ЦНЖ - София, а в някои от мероприятията към екипа на Инфобуса се включваха и външни експерти, в зависимост от заявката за конкретното населено място.

Кампанията получи подкрепа от неправителствени организации, които качиха на своите интернет страници банер или подробна информация за кампанията, като така съдействаха активно за нейната промоция сред широк кръг хора с увреждания и техни правозащитни организации, местни власти и институции, различни местни общности. Подробна информация под формата на официално писмо – представяне на инициативата получиха всички информационни отдели на мрежата „Клуб "Отворено общество" в България.

В ресурсното осигуряване на кампанията се включи Европейският институт, който дари 140 броя промоционни сувенири под формата на тениски, шапки и раници. Те бяха раздавани на участниците в събитията заедно с материалите на ЦНЖ-София. Значимостта и необходимостта от провеждането на такава инициатива оцениха и OMV - България, които подкрепиха кампанията чрез направата на дарение под формата на безплатни талони за гориво на стойност 2 400 лева. Медийното покритие на проекта Инфобус "За равнопоставеност" за периода юни - декември включи 26 отразявания в общо 20 електронни и печатни медии.

2. „Политическа наблюдателница по уврежданията”

През 2007г. ще продължи изпълнението на проект „Политическа наблюдателница по уврежданията”, подкрепен от Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа. Целта на проекта е подобряване качеството на участие на хората с увреждания в живота на обществото и осигуряване на солидна основа за обществен дебат по въпросите на уврежданията. За тази цел ще се използват резултатите от наблюдението на политиките в сферата на уврежданията от гледна точка на човешките права и по този начин ще се допринесе за създаването на законова и политическа рамка необходима за едно приобщаващо и толерантно гражданско общество. Проектът също така ще повиши отговорността, прозрачността и ефективността на обществените институции. Дейностите включват наблюдение на политиките в сферата на уврежданията (образование, участие в политическия процес и социално включване); - дискусии с млади политици и студенти; - обиколки из страната по-широко огласяване на резултатите от наблюдението; - заключителна конференция за огласяване на констатациите и с препоръки за бъдещи политически решения.

Очакваните резултати от изпълнението на проекта са:

- На уеб страницата на ЦНЖ ще бъдат публикувани 12 тематични анализа в сферата на образованието, социалните политики и участието на хората с увреждания в политическия процес през призмата на човешките права и социалното включване;
- Действащи политици на национално и местно ниво ще бъдат запознати с резултатите от анализа и с препоръки за промяна в политиките, които ще бъдат представени на финалната конференция, за да бъдат взимани добре информирани решения и да се промени подходът в политиките от „помощ” към „човешки права и развитие”;

- Местните организации на хора с увреждания ще разполагат с методология насочена към човешките права, с помощта на която ще могат да наблюдават местни политики и използвани подходи от местните органи;
- Повече от 100 млади политици, ще се включат и направят своят принос към дебатите за новите подходи в политиките, свързани с уврежданията.

3. „Обученията като средство за заетост”

В края на 2006 г. ЦНЖ – София започна изпълнението на проект „Обученията като средство за заетост”, финансиран по програма „ФАР Гражданско общество 2004”. Проектът, включва дейности, които са част от голям международен проект, който се изпълнява в 13 европейски страни от 13 организации на хора с увреждания.

Проектът е изграден върху допускането, че причините за бедността и безработицата сред хората с увреждания се коренят дълбоко в образователната система и наемането на работна сила. Активните политики за заетост обикновено адресират липсата на възможности за работа на хората с увреждания и стимулират разкриване на ниско квалифицирани работни места, предлагайки финансови облекчения или субсидии за фирмите. Тези практики не са устойчиви и не насърчават хората с увреждания в личното им развитие. Сериозните и дълготрайно ориентирани политики за заетост би трябвало да са насочени към квалификацията хората с увреждания като за целта трябва да се подобри достъпа им до качествено образование и до възможности за придобиване на опит чрез обучение и стажове в достъпна среда. На базата на по-горе изложените изводи, проектът “Обучението като средство за заетост” цели “създаване на включваща среда за хора с увреждания на пазара на труда” чрез дейности и работа на национално и международно ниво.

Предвижда се създаване на национална мрежа за България, в която да участват държавни служители, специалисти “Човешки ресурси”, представители на профсъюзите и активисти с увреждания, както и други хора, работещи по темата с цел да се помисли в тази посока и да се намерят решения за разработване на възможности за стаж за хора с увреждания, чрез които те да придобият професионален опит.

Тази национална мрежа ще бъде част от съществуваща европейска мрежа, създадена по същия проект в други европейски страни. Споделянето на информация и обмяната на добри практики с различните партньори ще помогне за въвеждането на политики за “равни възможности” в сферата на заетостта в България и ще стимулира търсенето на иновативни решения.

„Равнопоставени – по закон и в живота“ -2

Като признание за изключителните постижения на ЦНЖ във воденето на стратегически дела в края на месец декември 2006 г. правната програма на

Институт „Отворено общество“ поднови подкрепата си за още 12 месеца за проекта „Равнопоставени – по закон и в живота“.

През 2007 г. ще работим за гарантиране човешките права на хората с трайни увреждания в контекста на новоприетата Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и българската нормативна уредба. За целта ще работим за:

- промени в Закона за интеграция на хората с увреждания, които да гарантират равнопоставеност на всички организации;
- разгласа на методика за оценка на уврежданията, разработена от Световната здравна организация;
- гарантиране на физическия достъп за хора с увреждания до сградите с обществени функции - държавни институции, териториалните дирекции "Социално подпомагане", регионалните инспекторати по образованието, ресурсните центрове, училища и пр.

III. ДРУГИ АКТИВНОСТИ

В допълнение на гореизброените проектни дейности, през 2006 година ЦНЖ съсредоточи усилия в още редица направления.

- На 5 май (Европейски ден за протест на хората с увреждания) в Евро-Българския културен център се състоя официалната церемония по връчването на първите годишни медийни награди „ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ“, учредени от Център за независим живот – София, Британски съвет България и Център за развитие на медиите – София. На церемонията присъстваха официални лица, представители на неправителствени организации и журналисти. Номинираните журналисти и медии (печатни, електронни, видео и аудио) бяха оценявани от журито по важност на поставения проблем, използвания език, резултата от публикацията и др. Призьорите бяха определени измежду постъпилите 29 предложения (22 за журналист и 7 за медия). Носители на наградите в двете основни категории - за медия и журналист – станаха Нова телевизия, на която наградата връчи г-жа Ирина Папанчева, зам кмет на Столична община и Мария Димитрова от в-к „Монитор“ на която Уейн Харпър, заместник директор на Британски съвет България, имаше честта да стисне ръката. Поощрителна награда под формата на грамота получи журналистката Валентина Минчева от в-к „Шуменска заря“, която бе обявена от г-жа Катя Благоева (Център за развитие на медиите). Наградените получиха плакет и грамота „За равнопоставеност“, както и достъп до обучения на Британски съвет България и Център за развитие на медиите.

- На 31 май 2006 г. в хотел „Радисън“ ЦНЖ и UNICEF проведоха пресконференция за представяне на доклад на изследователския център „Иноченти“ – „Децата с увреждания в прехода на страните от Централна и Източна Европа, Общността на независимите държави и Прибалтика“.
- Във връзка с работата по изготвянето на Наредба за осигуряване на асистенти на хора с увреждания в гр. София съобразена с потребностите на потребители се организира и състоя посещение на хора с увреждания от Норвегия в периода 14 – 20 октомври 2006 г. По време на своята визита те проведоха срещи и разговори с хора с увреждания, на които се обсъждаха въпроси свързани с оценката на нуждите, избора на личен асистент, управление на времето, обучение и управление на услугата и други. Бяха организирани и срещи с експерти от дирекции „Здравеопазване, интеграция на хора с увреждания, социални дейности“ относно функционирането на програмата т.е. процеса на оценка, отчитане и контрол. Също така бе проведена среща с Изпълнителния директор на Агенцията за хора с увреждания г-н Минчо Коралски, на която бяха обсъждани основните принципи на услугата „Личен асистент“ и ролята на държавните институции. В офиса на ЦНЖ се проведе и среща с народната представителка от квотата на НДСВ – Деница Димитрова, където се дискутираха приобщаващите политики, законодателството и различните схеми на предоставяне на услугата „Личен асистент“.
- През 2006 г. съществено бе участието на ЦНЖ като организация на хора с увреждания в Националната антидискриминационна кампания „Различията ни събират“ на фондация „Европейски институт“ с финансовата подкрепа на Европейската Комисия. В периода май – юли се проведоха дискуссионни срещи на теми трудова заетост, образование, достъпност и роля на местната власт в различни градове от страната.
- Лобирането за приобщаващо образование на ниво Министерство на образованието и науката бе съществена част от дейността на ЦНЖ през годината. Експерт от ЦНЖ участва в работната група на МОН за изготвяне на проект на нова Наредба за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания. Изготвянето на проектонаредбата стратирала през месец октомври 2006г., като за участие в работна група бяха поканени 28 експерти, представители на МОН, СУ „Климент Охридски“ и неправителствени организации.
- Центъра за независим живот, вестник „Монитор“ и вестник „Телеграф“ започнаха съвместна кампания „Достъпност за всеки“. Целта бе да се покаже изпълнението на Закона за интеграцията на хората с увреждания. Според него трябваше „в срок до 31 декември 2006г. до обществените сгради и

съоръжения - държавна и общинска собственост, да се осигури свободен достъп за хората с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери.” От 1 януари публичните собственици на недостъпни сгради ще бъдат закононарушители. Така започнахме нашата кампания, която продължи в периода 18 септември – декември 2006 г. Всяка седмица бе публикуван снимков материал, който илюстрираше недостъпната среда не само в столицата, но и в цялата страна. Бяха показани некачествено изпълнени различни решения - рампи и релси, които не само че не улесняват хората, но по-скоро пречат на всички. Същевременно бяха популяризирани и отлични решения на малкото места, където пари и желание не липсват. На прицел бяха подложени сградите на различни министерства, Народното събрание, общински администрации, художествени галерии, училища, пощенски станции, офиси на Националната агенция по приходите, бюра за социални услуги, дирекции „Социално подпомагане”, болници. Целта бе да се насочи вниманието на обществеността и институциите към това, че броени дни преди приемането на България в Европейския съюз и преди изтичането наgratisния период за адаптиране на недостъпните сгради това все още бе мечта.

Център за независим живот - София
2007 г.